

Att skriva en kulturplan i 6 steg

Steg 1

Beskriv ramarna för arbetet

I detta första steg beskrivs ramarna för processen med att ta fram en plan, inte ramarna för själva kulturverksamheten.

- Varför ska ni ha en plan?
- Vilka ska känna till denna plan och varför?
- Vilken sorts kultur avses? Vad är kultur och vad ingår i begreppet? (Konstarter, amatörkultur, professionell kultur, eget skapande, biograf, hemslöjd, bibliotek, kulturarv och kulturmiljö, offentlig konst, med mera)
- Ställ kulturen i relation till kommunens övergripande vision och andra styrdokument. Hur kopplar de an till varandra? Vad menas med en plan till skillnad från program, strategi eller policy?

Åberopa de övergripande dokument som kulturpolitiken vilar på – till exempel FN:s barnkonvention, läroplanerna och de nationella och regionala kulturpolitiska målen.

- Vilka i kommunen ska ingå i framtagandet av planen? Politiker? Tjänstepersoner från olika förvaltningar? Läs igenom alla steg innan ni organiserar er.

Kulturfrågorna kan vara en angelägenhet för fler än de formellt kulturansvariga. Själva processen att ta fram kulturplanen kan vara en chans att aktualisera kulturfrågorna i kommunen och skapa engagemang hos såväl civilsamhället som andra kommunala förvaltningar. Om många har varit delaktiga i processen behöver ni lägga mindre möda på att i efterhand förankra den färdiga planen.

- Om fritidspolitiker ska delta, finns det en budget som täcker inkomstbortfall för insatser under arbetstid?
- Vill ni att barn och unga ska ingå i detta arbete? (Vilka ska bjudas in att delta, hur bjuder vi in?)
- Vill ni att det övriga civilsamhället ska ingå i detta arbete? (Vilka ska bjudas in att delta, hur bjuder vi in?)

Hur inhämtar ni kunskap om vad invånarna önskar? Kanske behöver ni göra en enkät eller någon form av medborgardialog. Fundera noga på relevanta frågeställningar så att ni får in svar som ni kan ta hand om och glöm inte att återkoppla till dem som deltagit.

- Vem är sammankallande och ytterst ansvarig för att planen kommer till?
- När ska planen vara färdig och vem ska godkänna den?

Steg 2

Diskutera kultursyn och kommunens identitet

Om det finns något särskilt kulturuttryck, återkommande kulturevent eller organisation som brukar framhävas i kommunen säger det något om självbilden men eventuellt också den syn man har på kultur. Att diskutera vad konst och kultur kan bidra med i människors tillvaro eller i samhällsutvecklingen är en viktig utgångspunkt för en kulturplan och kan vara avgörande för vilka delar man vill satsa på.

- **Varför är kultur viktigt i er kommun?**
(För invånarna och för besöksnäringen?)
- **Vad kan kulturen bidra med i enskilda människors tillvaro?**
- **Vad är utmärkande för just er kommun? Finns det betydande kulturarv som profilerar någon plats? Finns det många kulturföretagare? Finns det etableringar av kulturarenor eller andra särskilda satsningar på konst och kultur?**
- **Vem eller vilka bär ansvaret för att kultur ska finnas i kommunen?**

Steg 3

Gör en nulägesbeskrivning

Kartlägg nuvarande kulturutbud. Beskriv vad som erbjuds i vilka sammanhang och på vilka platser. Titta också på vilka resurser som finns till buds i form av personal och pengar.

Kartlägg kulturutbudet

- **Vad görs idag? Av vem och för vem?**
- **Finns möjligheter att ta del av alla konstarter?**
(Är det önskvärt eller ens möjligt? Hur kompletteras kommunens kulturverksamheter av andra aktörer eller av grannkommunerna?)
- **Vilka arrangörer finns förutom kommunen?**
- **Vilka (hur många) befintliga institutioner/arenor för kultur finns i kommunen?**
- **Barn- och ungdokumentation: beskriv kulturskolan, kulturpedagogiska projekt i skolan, skolbibliotek**
- **Vilka möjligheter finns till eget skapande?**
- **Vilka möjligheter finns att uppleva professionell konst och kultur?**
- **Vilka förutsättningar finns för professionella kulturutövare/konstnärer att vara verksamma i er kommun?**

Beskriv resurserna

- Vad reserveras av den kommunala budgeten till kultur (fasta och rörliga kostnader)?
- Vilken extern finansiering finns? Statliga eller regionala medel för bibliotek, kulturskola, skapande skola, filmstöd, annat?
- Finns intäkter för entréer, försäljning, uthyrning eller annat?
- Avsätts resurser till kultur i andra kommunala verksamheter? (Inom samhällsbyggnad för konstnärlig gestaltning, kultur i äldreomsorgen och LSS-verksamhet exempelvis?)
- Projekt pengar på olika nivåer?
- Vilka personella resurser finns som arbetar med kultur? Är de spridda på flera olika verksamheter?
- Avsätts kommunala medel till kulturföreningar?
- Beskriv befintliga lokalresurser i kommunen. Till exempel vilka scener, bibliotek, mötesplatser föreningslokaler med mera som finns.
- Vilka egna kulturanläggningar har kommunen? (Inomhus och utomhus)
- Vilka andra lokalhållare finns?

Steg 4

Gör en kvalitativ analys av kulturutbudet

Analysera vilka styrkor och svagheter som finns i dagens verksamhet. Frågorna kan hjälpa er att se vilken kvalitet kulturutbudet håller ur konstnärligt, mångfalds- och tillgänglighetsperspektiv.

- Är kulturen tillgänglig för invånare med funktionsnedsättning, personer som har svårt att: se, höra, röra sig, tåla vissa ämnen, tolka bearbeta och förmedla information?
- Är kulturen tillgänglig för invånare med annat modersmål än svenska?
- Kan invånarna nå utbudet rent geografiskt?
- Har alla barn oavsett funktionalitet möjlighet att delta i kulturskolans verksamhet?
- Hur kommuniceras utbudet till olika målgrupper?
- Finns både bred och smal kultur?
- Hur görs olika grupper delaktiga i planering och urval av kultur?

Av och med handlar om att kulturens innehåll skapas av den grupp det handlar om, snarare än att det är en målgrupp som ska nås. Att arbeta med delaktighet kan vara ett sätt att nå ett vidgat deltagande i kulturlivet. För och om är ett mer traditionellt synsätt som handlar om kultur eller information skapad för eller om en grupp.

- Hur garanteras kvaliteten i urvalet av kultur i kommunens eget kulturutbud?
- Hur garanteras kvaliteten i urvalet av kultur hos andra kommunala förvaltningar?
(Finns professionella konstnärer med i urvalsprocesser, tar man hjälp av Västra Götalandsregionen eller annan extern expertis?)

Diskutera vilken roll kulturen spelar i de andra kommunala förvaltningarna. Inom samhällsbyggnad eller motsvarande, väger man in kulturella mötesplatser, bevarande av kulturarvet eller den offentliga konsten? Används kultur som verktyg inom social omsorg, integration och folkhälsa?

Steg 5

Skriv planen

Hur ni väljer att skriva planen och vilken omfattning den ska ha beror på vem som ska läsa den. Några saker som bör finnas med i en plan är

- **Prioriterade områden.** Utifrån föregående diskussioner och nulägesbeskrivning väljs några inriktningar ut. Vad är viktigast att utveckla?
- Hur planen ska följas upp och vem eller vilka som har ansvar för det. Kanske är det olika personer/funktioner som ansvarar för olika områden.

Steg 6

Sprid kunskap om planen

- Vem ska känna till planen och varför?
- Hur ska ni säkerställa att planen sprids och används?

Marknadsför processen hela vägen! Pressmeddelanden, kommunikation på hemsida och sociala medier. Tala om vad som är på gång, varför och vad resultatet förväntas bli. Ta chansen att berätta om det ni redan gör – det är nytt för publiken. Ta med politikerna som ambassadörer i arbetet med att göra reklam för verksamheten.